

8-a Afrika Kongreso de Esperanto

Kongresa libro

Kongresa libro de la 8-a Afrika Kongreso de Esperanto

© Afrika Komisiono de UEA, 2022

<https://esperanto-afriko.org/>

Redaktado, enpaĝigo: Afrika Komisiono

Presita en Buĵumburo, Burundo. Eldonkvanto: 100 ekzempleroj

LIBRO DE LA 8-A AFRIKA KONGRESO DE **ESPERANTO**

KONGRESA TEMO:

‘Esperanto, ŝanco kaj ne minaco por Afriko’

Antaŭparolo

En 2013 okazis la 5-a Afrika Esperanto-Kongreso en Kotonuo, Benino, post multjara paŭzo. Tiam, la ekzistantaj organizoj: la Afrika Komisiono de UEA, la Asocio de Esperantistoj de Benino (ABeE) kaj Scio Sen Bariloj (SSB), decidis okazigi la Afrikan kongreson post tri jaroj, kaj tiu ĉi tradicio estis establita. La sekva kongreso okazis en 2016, en Bunda, Tanzanio, post tri jaroj, Burundo gastigis tiun prestiĝan tutkontinantan eventon en (2019), nun estas la vico de Senegalo, en la bela urbo Tieso.

La Afrika Esperanto-Kongreso estas grava evento, kiu havas plurajn celojn:

- Kunvenigi aktivulojn ĉirkaŭ unu tablo por diskuti pri la Esperanto-movado,
- Plifortigi la movadon en la organiza lando
- Pensi kune strategiojn por la tutkontinenta movado,
- Plifortigi la senton de kunlaborado inter partoprenantoj,
- Kunhavigi spertojn inter partoprenantoj por lerni unu de la alia.

Notu, ke la kursoj organizataj dum la Afrikaj Esperanto-Kongresoj multe helpas maturigi la partoprenantojn lingve kaj por la movado. Ni diras tion, ĉar post la 7-a Afrika Kongreso, kies prezentoj/prelegoj baziĝis sur kunlaboro inter afrikaj esperantistoj, multe kontribuis al tio, ĉar la Afrika Esperantumo de antaŭ 2019 estas tute malsama al tiu de post 2019, montriĝis longperspektivaj pozitivaj ŝanĝoj

Afrikanoj estis forte reprezentitaj en la konsilioj/komitatoj/diskutoj de diversaj internaciaj organizoj, Afriko montris sin pli kaj pli ekstere kaj ni tre esperas, ke tiu aliro daŭros ĝis nivelo kontentiga estos atingita.

Malgraŭ la financaj baroj alfrontataj de la afrika movado, pluraj aktivuloj el diversaj anguloj de la kontinento sukcesis ĉeesti tiun kongreson en 2019.

La elirinta afrika komisiono faris multe da laboro por la kongreso, kaj la nova komisiono transprenis la kongresajn taskojn.

La kongresa libro, kiun vi tenas en viaj manoj, celas doni superrigardon pri bazaj kaj utilaj informoj rilate la kongreson: La lando, ekskursoj, interesaj programeroj..., bonvolu ĉiam legi ĝin kaj elekti kio taŭgas por vi. Estas multegaj interesaj programeroj, kaj ni ankaŭ ŝatus ke parto de la programero estu virtuala.

Redaktoro

26-30 de decembro 2022
Tieso, Senegalo

Senegala Loka Kongresa Teamo

Lafi Charles DIATTA,
Kunordiganto &
Loĝigado

Assane Faye,
Kunordiganto &
Ekskurso

Ousmane Diol,
Loĝistikoj kaj
Transporto

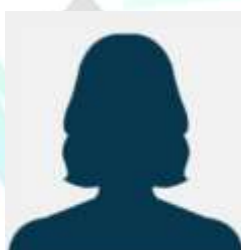
Thierno Ba,
Loĝistikoj kaj
Transporto

Antoine Gomis,
Edukado kaj
Trejnadoj

Ismaila Ndione,
Edukado kaj Trejnadoj
Junerala sekcio

Penda Ndiaye,
Edukado kaj
Trejnadoj

Ndeye Amy Camara,
Nutrado

Sokhna Thiaba Faye,
Sano kaj Sporto
(Virina sekcio)

Arona Sanghare,
Sano kaj Sporto

Moussa Thiaw,
Nutrado

Babacar Faye,
Loĝigado

Assane Faye,
Ekskursoj

Ousmane Diol,
Ekskursoj

Membroj de la Afrika Komisiono de UEA 2022

Aime-Patrick Manirakiza,
Kunordiganto:

*Rilatoj kun afrikaj landaj asocioj, Rilatoj kun publikaj
instancoj kaj retpaĝo*
Burundo

Lydie ZAFINIFOTSY,

Vic Kunordiganto :
*Rilatoj kun junerala agado, reklamado
en sociaj retejo kaj sporto*
Madagaskaro

Koffitche KOUFIONOU,

Sekretario :
*Rilatoj kun informado, retradio kaj
kongresoj*
Togolando

Espoir NGOMA KASATI,

Vic-Sekretario :
*Rilatoj kun protokolado, Afrika
bulteno kaj retaj kursoj*
DR Congo

Miora Raveloharison,

Komisionanino :
Rilatoj kun virina agado kaj kulturoj
Madagaskaro

John Emmanuel Magessa

Komisionano:
*Rilatoj kun UK, Instruado, revigligo de
lokaj E-klubo kaj Turismo*
Tanzanio

26-30 de decembro
Tieso, Senegal

Senegalo, la lando

Senegalo (aŭ malofte *Senegalio* estas ŝtato en Okcidenta Afriko sude de la rivero Senegalo kiu formas la limon inter Senegalo kaj Maŭritanio. Krome, Senegalo limas kun Malio Oriente kaj kun Gvineo kaj kun Gvineo Bisaŭa sude, kaj kun Atlantiko Okcidente. Ene de Senegalo estas la ŝtato Gambio ĉe la rivero samnoma 300 kilometrojn longa. La insularo de Kabo-Verdo estas en la Atlantika Oceano ĉirkaŭ 560 kilometrojn enmaren kaj antaŭ Senegalo.

Senegalo estas en la centra pinto de Okcidenta Afriko, sub la arabaj landoj (Maŭritanio norde estas la lasta araba lando) kaj la landoj de la Golfo de Gvineo sude. La loĝantaro de Senegalo estas plejparte islama. La lando estis dum pli ol unu jarcento kolonio de Francio kaj pro tio ties influo estas konsiderinda. Kiel ĉe multaj afrikaj landoj, tiu ĉi enhavas loĝantaron el pluraj malsamaj etnoj, el kiuj la majoritataj grupo kaj lingvo estas la volofa kaj volofoj respektive.

Senegalo akiris sian sendependecon de Francio en 1960, kaj dum siaj jaroj da ekzistado tie regas stabila reĝimo. Malsimile al multaj afrikaj landoj, ne okazis militaj puĉoj, etnaj konfliktoj aŭ civilaj militoj. Senegalo estas hodiaŭ modelo de plurpartia demokratio en Afriko.

Geografio

Senegalo situas okcidente de Okcidenta Afriko. La senegala pejzaĝo konsistas ĉefe el undecaj sablecaj ebenaĵoj de okcidenta Sahelo kio leviĝas al montetoj sud-oriente. Tie troviĝas ankaŭ la plej alta kulmino en Senegalo, sennoma ejo ĉe Nepen Diakha de 584 metrojn alta. La norda limo estas formita de la rivero Senegalo, kaj aliaj riveroj inkludas la riverojn Gambio kaj Casamance. La ĉefurbo Dakaro kuŝas en la duoninsulo Cap-Vert (Verda Kabo), la plej okcidenta pinto de kontinenta Afriko.

La loka klimato estas tropika kun tre diferencaj seka kaj humida sezonoj, kiuj estas kaŭzo de nord-orientaj vintraj ventoj kaj sud-orientaj someraj ventoj. La jara pluvokvanto de Dakaro estas ĉirkaŭ 600 mm inter junio kaj oktobro kiam la maksimumaj temperaturoj averaĝas 27 °C; el decembro al februaro minimumaj temperaturoj estas ĉirkaŭ 17 °C. Internaj temperaturoj povas esti iom pli altaj ol ĉe la marbordo, kaj la pluvo pliiĝas sufiĉe pli sude, ĝis 1.5 m jare en kelkaj areoj. En la pleja interno de la lando, en la regiono de Tambacounda, ĉefe ĉe la limo kun Malio, temperaturoj povas atingi tiom alte kiom 54 °C.

La insularo de Kabo-Verdo situas je 560 km for de la Senegala marbordo, sed Cap Vert (tio estas Verda Kabo) estas s marborda loko, ĉe "Les Mamelles", klifo 105 metrojn alta ĉe la fino de la duoninsulo Cap Vert kie setlas senegala ĉefurbo Dakaro, kaj je 1 km sude de "Pointe des Almadies", la plej okcidenta pinto de kontinenta Afriko.

Demografio

Dum 2007, Senegalo havis loĝantaron de 12.520.000 homoj. La mezaveraĝa vivodaŭro estas de 56 jaroj. La mezaveraĝa filkvanto por unu virino estas de 5,1, unu el la plej altaj kvantoj de la mondo, kio kaŭzas malfacilan ekonomian kaj median problemaron. 40,2% de la popolo senegala estas alfabetigita, scias legi.

Tiu popolo kiu kreskas ege rapide, kun fekundeco pli alta de 5 gefiloj por ĉiu virino, troviĝas malegalece distribuita tra ties teritorio, kaj ĉefe en la atlantikaj regionoj. La regionoj plej urbigitaj estas Ziginĉor, **Tieso** kaj Saint-Louis kontraŭ la plej senhomaj nome Kolda, Matam kaj Fatik. Estas la regiono de Tambakounda, kiu posedas la plej malaltan densecon (11 loĝantoj por km²). Oni vidas ankaŭ tre grandan etnan diversecon: wolofoj (43,3%), peŭloj (23,8%), sereroj (14,7%), djoloj (3,7%), malinkoj (3,0%), soninkoj (1,1%) kaj kelkaj etnaj popoloj malpli nombraj kaj pli lokaj, sen kalkuli la 50.000 eŭropanoj (francoj ĉefe) kaj libananoj kiuj loĝas en urba medio.

La franca estas la oficiala lingvo, sed ĝi estas uzata ĉiutage nur de minoritato.

Bonvenon al Tieso

Tieso (volofe *Cees*, france *Thièse*) estas la kvina granda urbo de Senegalo kun loĝantaro de 237 849 (nombrado de 2002). Ĝi situas oriente de Dakaro ĉe la nacia strato N°2 kaj ĉe la fervoja nodo de la linio Niĝero-Dakaro (konstruita inter 1906 kaj 1923) kiu kondukas orienten al Dakaro, okcidente al Bamako kaj norde al Saint-Louis. Thiès estas konektita al la internacia aertransporta reto per la flughaveno Dakar-Blaise Diagne, troviĝanta je ĉ. 20 km de Tieso.

Tieso estas la ĉefurbo de la samnoma regiono Tieso.

La urbo tre estas fama pro sia tapiŝa industrio. Aparte pro tio oni establis en la jaro 1966 unu el la plej grandaj fabrikoj de la lando. Krome la urbo estas centro de la brutokomerco kaj viandoproduktado. Tieso disponas pri avenuoj kun arboj.

En la regiono oni plejparte produktas rizon, maniokon, arakidojn, milion kaj fruktojn. En la proksima Palo oni ekspluatas aluminio-fosfaton, grava eksportaĵo por la lando.

26-30 de decembro 2022

Historio

En 1863 fondita kiel fortikaĵo, la urbo loĝigas nuntempe i.a. politeknikan altlernejon, muzeon kaj unu el la plej malnovaj, ankoraŭ funkciaj kinejoj de Senegalio.

En 1937 kaj denove en 1947, okazis ripetaj strikoj de fervojistoj celantaj akiri sendependecon de Francio. Inter 1947 kaj 1948 ĉi tie senegalaj ĉefervojaj laboristoj ribelis kontraŭ rasismaj laborkondiĉoj.

Tieso aliĝis al la reto de la Internacia Asocio de franclingvaj urbestroj ('Association internationale des maires francophones - AMF).

Laŭ censo en 2013, Tieso havis 317 763 loĝantojn^[1], dum la regiono de Tieso laŭ censo en 2020 havis 2 162 800 loĝantojn^[1].

En kaj ĉirkaŭ Thieso loĝas la popolo *Serer-Noon*, kiu parolas la nonan lingvon ('Noon-lingvo'), canginan lingvon

Tostan, la centro kiu gastigas nin

Tostan (kun la signifo "sukceso" en la Wolof) estas usona registrita 501(c) internacia neregistara organizo kun ĉefsidejo en Dakaro, Senegalo. La misio de la organizo estas "kapabligi komunumojn evoluigi kaj realigi ilian vizion por la estonteco kaj inspiri grandskalajn movadojn kondukantaj al digno por ĉiuj" en pluraj okcidentafrikaj landoj, inkluzive de Senegalo, Gvineo, Gvineo Bisaŭa, Gambio, Malio, kaj Maŭritanio.

Tostan prenas holisman, integran aliron al evoluo faciligante homrajto-bazitajn, ne-formalajn edukprogramojn, plej precipe la Komunuman Kapabligan Programon (CEP) (CEP), kiu planas apogi kaj kapabligi partoprenantojn kaj komunumojn por gvidi sian propran evoluon. La organizo laborigas pli ol 500 homojn kaj laboras por kreskigi kaj antaŭenigi komunuman engaĝiĝon en projektoj rilatigantaj al legopovo, sano, higieno, infana bonfarto, homaj rajtoj kaj demokratio, media daŭripovo, kaj ekonomia kapablo.

Kvankam Tostan estas plej konata pro sia sukceso akceli la forlason de damaĝantaj tradiciaj praktikoj, precipe ina mutilado kaj infan-geedziĝo, en tuta Afriko, la organizo ankaŭ atingis pozitivajn rezultojn en la efiklokoj de administrado, edukado, sano, ekonomia kapablo, kaj la medio, same kiel en la intersekcaj aferoj de infan-protektado, kapablo de virinoj kaj knabinoj, kaj frua infana evoluo. En 2007, Tostan ricevis la premion Conrad N. Hilton Humanitarian Prize, la plej grandan humanitaran premion de la mondo, pro ĝiaj "signifaj kontribuoj al la mildigo de homa sufero."

de la Estrarano de UEA pri Afriko

Jeremie SABIYUMVA

Karaj partoprenantoj,

Saluton kaj bonan restadon en nia kongreso.

Ekde 2019, kiam ni finis nian kongreson en Burundo, nun ni denove renkontiĝas en Senegalo, la lando Sengor, la lando kiu enhavas multajn bonegajn aspektojn, ĉarma lando.

Jen ni estas en Tieso, en la centro Tostan, kie ni pasigos nian lastan semajnon de 2022 por eniri 2023 kun distraĵo kaj poste kun diskutoj pri la Esperanto-movado.

Kiel diris LL Zamenhof, homoj renkontas homojn. En la kongreso ni ĉiuj estas homoj, ni forgesas niajn devenlandojn kaj sentas nin kiel granda familio.

La estraro de UEA, kiun mi reprezentas, ĉiam observas kun granda atento la evoluon de la afrika movado. En la mandato 2019-2022, kiel estrarano de UEA por Afriko, nia prioritato estis revenigi senton de kunlaboro inter afrikanoj, ĉar kiel kelkaj el vi scias, la Esperanto-movado en Afriko estis viktimo de konflikto inter diversaj tendencoj de la Esperanto-movado mem, kaj tio daŭris dum pli ol 10 jaroj. Bedaŭrinde, afrikanoj estis dividitaj inter si, kaj forgesis tion, kio karakterizis niajn geavojn, kiuj vivis kune dum pluraj jaroj malgraŭ siaj diferencoj. Pluraj aktivuloj decidis forlasi la movadon, ĉar laŭ tio, kion ni sciis, Esperanto estas lingvo de paco, do lingvo de paco fariĝis lingvo de milito. Pro tio, nia prioritato estis fini tiujn dividojn, por ke ĉiuj, malgraŭ siaj ideoj, povu kunlabori, do niaj diferencoj estus nia forto. Estis malfacile en la komenco, sed iom post iom la homoj komprenis, ke necesas kunlabori, antaŭenigi la movadon kaj ĉesigi atakojn. En 2019, dum la Burunda kongreso, UEA implikis esperantistojn sen konsideri la tendencojn al kiuj ili apartenas kaj tio alportis fidon inter esperantistoj. Jes, estus malfacile restarigi fidon en mallonga tempo, sed estis volo de ĉiuj flankoj. Mi elkore dankas la membrojn de la Afrika Komisiono 2019-2022 pro la farita laboro.

Nun, ni iras al alia paŝo, rekonstruante la movadon per revivigo de landaj asocioj, kiuj nun dormas. En la pasinteco, estis multaj fortaj landaj asocioj kiuj nuntempe estas dormantaj aŭ tute mortaj. Estas kluboj, kiuj ne plu aŭskultas. Iuj landoj kiel Ebur-Bordo, Ganao, Niĝero, Niĝerio... ne plu havas digojn. Ni pensis, ke eblas normaligi tiujn landojn/kluboj. Tial estis starigita nova afrika komisiono, kiu konsistas el gejunuloj. Ni pensas, ke la nuna movado bezonas junulojn, kiuj facile adaptiĝos al nia mondo. Nun estas malfacile organizi ekzistantajn kursojn, do necesas vidi la realon kaj alfronti ĝin.

La nuna afrika komisiono havas la taskon verdigi la tutan kontinenton, eĉ en landoj kie Esperanto neniam estis. Mi ĝojas, ke la komisiono ekfunkcias, kaj havas ŝancon labori dum la tuta semajno, ĉar ĉiuj estas en ĉi tiu kongreso, do ili povos fizike kunveni. Kiel mi diris, ili estas junaj, plenaj de energio sed bezonas viajn konsilojn kaj kunlaboron.

Antaŭ tiu ĉi kongreso okazis preparaj kursoj por trejni niajn samideanojn, kaj pro tio, vi vidas inter ni senegalanojn, kiuj povas bone paroli kun vi, helpi vin. Dankon al organizantoj.

Tiu ĉi kongreso estas speciala, temas pri la 8-a afrika kongreso de Esperanto, sed samtempe temas pri speciala kongreso ĉar okazos grava trejnado, pri organizado de UK. Vi eble jam aŭdis, ke Tanzanio kandidatiĝis por organizi la unuan UK en Afriko. Sed, organizi UK-on estas unu afero, kaj partopreni en ĝi estas alia afero. UK estas granda evento, kaj multaj esperantistoj partoprenas en ĝi. Mia deziro estas, ke almenaŭ duono de la partoprenantoj estu afrikaj. Ĉu ni havos 500 bonajn esperantistojn? Ĉu nun estas 1000 esperantistoj sur la kontinento? Do, jen nia celo, dum la kongreso ni diskutos pri diversaj strategioj por atingi ĉi tiun nombron, en 2 jaroj. La afrika komisiono pretas kunlabori kun vi por konkretigi tiun ĉi ideon per la programo "ni semas".

Por fini, mi dankas ĉiujn, kiuj: aliĝis, subtenis, finance kontribuis al la kongreso, pagis aviadbiletojn de komitatoj, al instruistoj, kiuj gvidis preparajn kursojn, al tiuj, kiuj pagis flugbiletojn por instruistoj, kiuj gvidis preparajn kursojn, al vi ĉiuj, kiuj nun legas ĉi tiun libron.

Ĝuu la kongreson

Dankon

de la Prezidanto de ILEI

ILEI-salutmesaĝo al la 8-a Afrika Kongreso de Esperanto

Por mi estas granda honoro salutmesaĝi al via 8-a Afrika Kongreso de Esperanto, kiu okazas en Tieso, belega urbo de Senegal.

La temo de via Kongreso, t.e. “Esperanto - ŝanco kaj ne minaco por Afriko”, estas aparte interesa kaj alloga por mi. Feliĉe nia lingvo Esperanto povas plej efike funkcii kiel la komuna lingvo inter ĉiuj diverslingvanoj ĉu en unu lando, ĉu en unu kontinento kaj ĉu en la tuta mondo. Ni scias, ke komunikado ene de sennombraj landoj, kie ekzistas pluraj aŭ multaj (oficialaj aŭ neoficialaj) lingvoj, renkontas grandegajn problemojn, kiuj eĉ pere de alta elspezado kaj multaj homforto kaj tempo ne venkeblas. La samo validas eĉ pli draste ankaŭ pri kontinentoj, ene de kiuj troviĝas multnombraj lingvoj, kiel Afriko.

Jes, sendube Esperanto estas bonega ŝanco kaj beno por Afriko, ebligante glatan kaj sendiskriminacian komunikadon ĉu ene de ĝiaj multlingvaj landoj, ĉu en la kontinento, ĉu inter Afriko kaj la tuta mondo. Iam mi pledis por io nomata kiel “Alianco de Ne-anglalingvaj Landoj” por kontraŭi la nunan hegemonion de la angla kaj promocii universalan aplikadon de Esperanto. Estas vere diskriminacie kaj maljuste, ke la angla, kiu estas lingvo de nur dekono de la homaro estas trudita al naŭ dekonoj de la neanglalingvaj loĝantoj de la tero! Certe Afriko estas unu el la plej taŭgaj luliloj por tia Alianco, same kiel ĝi estis la unua lulilo de la hom(ar)o! Mi elkore esperas, ke tio realiĝos, ĉefe kaj unue pere de viaj Kongresoj, kaj tiel la kontinento, kiu estis la naskiĝejo de la homaro, fariĝu ankaŭ la kultivejo de la justa komunikado, kio siavice estas premiso por justaj lingvo-ordo kaj edukado en la tuta mondo.

Kun elkoraj bondeziroj al via grandioza Kongreso,

Ahmad Mamduhi

ILEI-prezidanto

de la Prezidanto de TEJO

Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (TEJO)

Nome de la Estraro de TEJO, mi sincere gratulas kaj bondeziras al miaj samideanoj el la tuta Afriko okaze de la 8-a Afrika Kongreso de Esperanto (AKE) en Senegalo.

Unuavice, mi vidas la AKE-n kiel trankviligan paŝon kiu klare signalas la renormaligon de interlandaj moviĝebloj kiujn severe malhelpis la kronvira pandemio tutmonda en la pasintaj kelkaj jaroj. Kompreneble, pli gravaj problemoj ol la pandemio hantas la kontinenton: financaj, sociaj, politikaj... pri kio mi profunde bedaŭras kaj solidaras al niaj afrikaj samideanoj kiel iu, kiu mem naskiĝis en disvolviĝanta lando ekster Eŭropo.

Antaŭ ol mi iĝis prezidanto de TEJO mi estis estrarano pri Landa kaj Faka Agado, kaj antaŭ tio, dum pluraj jaroj, forta voĉo kiu pledadis por la plitutmondigo de TEJO kaj plialirebligado de ĝiaj servoj kaj oportunoj al ekstereŭropaj esperantistoj. Mi ĉiam tenis en mia kapo la entuziasmon kaj sindonemon de afrikaj junuloj, kiuj amase lernas la lingvon, instruas ĝin al siaj komunumoj, kaj ĉiam strebas videbligi sin en diversaj sociaj retejoj. Mi samtempe vidis kiel floris aktivuloj ne nur el Senegalo, sed ankaŭ el Tanzanio, Demokratika Respubliko de Kongo, Burundo, Ruando, Togolando, ktp.

Sur la nivelo de landaj kaj regionaj junularaj movadoj ni vidas pozitivajn disvolviĝojn: antaŭ du jaroj estis akceptita la Junulara Esperantista de Tanzanio Organizo (JETO) kiel nova landa sekcio de TEJO, nuntempe pritraktas la aliĝon de Senegala Esperanto-Junularo (SEJ), vidis la reaktiviĝon de landa junulara organizo en Madagaskaro, kaj ricevis novaĵon pri la fondiĝo de la regiona organizo OAEJO. La klara mesaĝo de ĉio tio estas ke la sola direkto estas antaŭen al pli forta (re)organiziĝo.

Mi bedaŭras, ke loĝante nun en alia kontinento mi ne povas ĉeesti tiun ĉi novan historian momenton kun vi. Tamen, espereble pli da afrikaj esperantistoj sukcesos ĉeesti la 79-an Internacian Junularan Kongreson (IJK) en Italio venontjare, kiun ni vere intencas fari kiel la unuan veran tutmondan, pli alireblan, postpandemian IJK. Ni ankaŭ restas malfermitaj al la eblo, ke iam ni trovos nin mem en la vojo al la okazigo de la dua afrika IJK.

Karaj afrikaj samideanoj, lasu al mi memorigi al vi, ke vi ne estas forgesitaj—neniam. La prezidanto, la Estraro, kaj la komisionoj kaj interesgrupoj de TEJO estas je via dispono por helpi disvolvi vian agadon. TEJO subtenas landan agadon en Afriko. TEJO subtenas edukon, sciencan, kaj kulturan agadon en Afriko. TEJO estas via partnero en agado.

Kongresanoj, mi lasas al vi defion: dum la forumoj, ĉe la koridoroj, kaj eĉ post la kongreso, kreeme diskutu la estontecon de la junularo en Afriko. Kune nasku strategiojn kaj lanĉu projektojn. Mi kun granda anticipeco atendas viajn rakontojn kaj proponojn.

Havu belan kongreson kaj ĝuu Senegalon.

*Sincere,
Albert Stalin Tancinco Garrido*

de la Kunordiganto de Afrika Komisiono

Aime-Patrick Manirakiza

Karaj samkontinentanoj,

Karaj samkontinentanoj,

Karaj Esperantistoj,

Mi havas grandan ĝojon anonci al vi, ke la Afrika Komisiono de UEA havas novan konsiston. Ni petas de vi sinceran kunlaboron por atingi grandan rezulton.

Inter prioritatoj, kiuj estas sur la tablo, estas interalie: Kunordigo kaj organizado de la 8-a kongreso de Esperanto en Senegalo, la starigo de la platformo, kiu helpas instruistojn rete gvidi kursojn de Esperanto, varbi afrikajn esperantistojn por forte labori, kaj helpi unu la alian.

Ni fieras pri la unuaj elpaŝoj atingitaj de la membroj de la komisiono kie ni provis kolekti kontaktojn de Esperantistoj en diversaj landoj sed ni vidis, ke ni ne povas sukcesi sen via kunlaboro kaj kontribuo. La slogano de la nuna burunda Prezidento estas "kune ni povas" kaj mi pruntprenas ĉi sloganon por informi al vi ke ni kune sukcesos fari pli.

Afrika Komisiono ne povas atingi bonajn rezultojn sen vi. Kiel la grupo, kiun ni anstataŭis, kiu faris grandan laboron, nia ĉefa misio estas kunigi fortojn de ĉiuj Esperantistoj kaj ilin orienti pozitive por finfine konstrui daŭran afrikan esperantan familion. Ni ŝatas socion, kiu ne estas konstruita ĉirkaŭ kelkaj personoj, kvazaŭ aliaj Esperantistoj ne ekzistas aŭ dependas de eta grupo, kio frustrigadis aliajn. Niaj diferencoj estu nia forto, kaj en granda respekto okazu nia kunlaboro.

Vivu Universala Esperanto Asocio

Vivu la Afrika Komisiono de UEA

de Prof d-ro Renato Corsetti
Eks-prezidanto de UEA

Saluto al la 8-a Afrika Kongreso de Esperanto

Estus facile nun ŝerci pri tio, ke neniŭ el ni homoj rajtas diri sin neafrikano, ĉar la homaro originis tie kaj de Afriko disvastiĝis al la tuta mondo. Sed eble tio ne estus oportuna, ĉar ĉi tiuj eks-afrikanoj sukcesis mistrakti sian devenlokon tiel multe, ke la efikoj ankoraŭ vidiĝas nun. Bonŝance nun la konscio, ke oni ne devas mistrakti sian patrinan kontinenton tre malrapide, ho kiel malrapide!, progresas almenaŭ en parto de la homaro. La esperantistoj certe estas konsciaj pri tio, ke ĉiuj homoj, ĉiuj popoloj, ĉiuj kulturoj estas samvaloraj kaj ke la mondo ne bezonas militojn, ekzemple por akapari al si la subterajn riĉaĵojn de Kongo, sed ke ĝi bezonas justan pacon.

Kiam temas pri la movado por Esperanto, Afriko ne ĉesas surprizi eŭropanojn per sia juneco kaj per sia lernofervoro. Tio, kio mankas en la afrika Esperantujo estas la organiziteco de la movado en lokaj stabilaj grupoj kaj en helpodonaj landaj asocioj. Evidente neniŭ kulpas pri tio. Simple la kondiĉoj ankoraŭ ne estas maturaj kaj la rimedoj, kiuj ebligas tion ankoraŭ ne estas je dispono, sed mi mem vidas signojn de progreso ĉie. Ĉi tiu kongreso mem, la 8-a, atestas pri tio. Espereble baldaŭ komenciĝos en la afrika kulturo ĝenerale kaj aparte inter la esperantistoj la revalorigo de la afrikaj lingvoj kaj de la kulturoj, kiujn ili portas. Tio estus granda idea helpo al Esperanto, ĉar Esperanto estis kreita ĝuste por ke ĉiu havu la eblecon esti si mem ĉe si kaj komuniki siajn valorojn al la aliaj.

En ĉi tiu spirito mi instigas vin debati pri la tri grandaj kolonoj de la vivo kaj agado de esperantistoj: informado, instruado kaj utiligado de Esperanto kaj proponi al la aliaj afrikaj esperantistoj manierojn, laŭ kiuj tio estas ebla en Afriko.

Tieso, Senegalo

Se vi sukcesos pri tio, ĉi tiu kongreso ne estos senutila. Mi, kiel helpanto de afrikaj esperantistoj, atendas multon de ĝi.

Sukceson!

Renato Corsetti

Karaj gekongresanoj, Mi tre ĝojas esti inter vi en Tieso. Mi denove partoprenas la AKE n - on. Denove mi estas en la Afrika Komisiono, denove mi vidas vin, karaj geamikoj, Mi ĝojas prelegi por trakti la temon de nia kongreso. Mi deziras ankaŭ ĝojigi la partoprenantojn per distraj ludoj dum kongreso kaj dum la ekskurso. Estas ja plezurige kunsidi kun virinoj kaj kundividi miajn etajn spertojn pri la infan - kaj virin - edukado . Mi ne mistrafas pensi pri niaj gefratoj suferantaj pro milito en Kongo kaj preĝi por ili. Grandan sukceson mi bondeziras al nia 8a AKE plena de amo kaj pace.

Miora-Raveloharison

Komisionanino : Rilatoj kun virina agado kaj kulturoj

Madagaskaro

Saluton al ĉiuj

Estas granda plezuro por mi partopreni ĉi tiun 8a Esperanto-kongreson. Por mi estas la unua fojo kaj mi ĝojas esti kun vi geesperantistoj. Ni ankoraŭ havas multajn laborojn por disvasti Esperanton en la tuta Afriko, precipe tie, kie Esperanto restas nekonata. Tiu kongreso certe helpos al ni atingi niajn celojn. Ni esperu ke ĝi donos bonajn fruktojn. Vivu la Esperanto!

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegal

Ranja Lydie
El Madagaskaro
Vic-kunordiganto de la AK

Espoir Ngoma Kasati

Vic-Sekretario:

Rilatoj kun protokolado, Afrika bulteno kaj retaj kursoj:

Saluton,

Mi nomiĝas Espoir Ngoma Kasati el Kongo-kinŝasa. Mi esperantiĝis en 2016.

Ek de 2017 ĝis nun mi estas esperantista instruisto, mi okazigas retajn kursojn kaj ĉeestajn en Lubumbaŝo, sude de nia lando. Mi volas kundividi mian sperton pri la vivoj de niaj esperanto-klubo, kiel ni povas organizi ilin kaj doni privilegion al Esperanto por ĝia longdaŭra disvastiĝo en iu certa loko.

Ĉar niaj Esperantaj kluboj ne longe vivas pro misorganizado, mi proponas, ke ni esploru kune la strategiojn subajn:

Niaj kluboj nepre devas esti laŭleĝaj kaj bone organizitaj, tio signifas ke la kluboj devas akiri juran personecon. Por tion efektivigi kelkaj aferoj estas havendaj, interalie:

- Statuto
- Laŭleĝigo de la statuto
- Lokalo.
- Kursoj estu pagataj- diplomo
- Instr- kaj lern-materialoj

John MAGESA

Komisionano:

*Rilatoj kun UK, Instruado, revigligo de lokaj E-klubo kaj Turismo:
Tanzanio*

Saluton,

Mia koro batas trankvile partoprenante en la 8a Afrika Kongreso de Esperanto en la lando de Sedar Senghor kiu havis Saman senton kiel Mwalim Julius Kambarage Nyerere (Tanzanio), Patrick Lumumba (DR-Kongo), Jomo Kenyata (Kenjo), Thomas Izidory Sankala (Burkina Faso) kaj Nkwame Nkuruma (Ghanao). Mi vere sentas hejme.

Kiel diris tiuj gravuloj ke Afriko devas unuiĝi, jen per Esperanto tio okazas. Malkaŝedirite nun estas la ĝusta tempo por farigi Afrikon grata per kaj por Esperanto. Do ni ĉiuj unuiĝu laŭ la Suahila diraĵo unuiĝo estas forto "umoja ni nguvu" por fortigi niajn movadojn esperantajn.

Post unu jaro espereble okazos unuan UK-n en Afriko- Tanzanio, do ni sen lace laboru por sukcesigi la okazigon de tia granda evento en la historio de Esperanto en Afriko. Paco estu kun vi ĉiuj dankon.

de **Gilbert NDIHOKUBWAYO**

Prezidanto de BIS/ILEI Sekcio en Burundo

Karaj samideanoj geesperantistoj, saluton !

Estas granda plezuro al mi aliĝi al ĉiuj el vi en la 8a Afrika Kongreso de Esperanto en Tieso, Senegalo. Mi estas Gilbert Ndihekubwayo el Burundo.

Fakte, la Afrika Kongreso de Esperanto estas tre bona okazo por geesperantistoj renkonti unu la aliajn en amikaj kaj pacaj momentoj. Tiam ni povas lerni de unu al la aliaj, interŝanĝi fratece, kaj kune kanti la "Espero" himnon kaj ĝui ke en la mondon venis nova sento.

Estus plezure se ĉiuj geesperantistoj povus fizike partopreni la gravan eventon AKE, sed tio ne eblas pro diversaj cirkonstancoj. Sed verŝajne gravas ke multaj komunumoj de Esperanto estas reprezentitaj en la AKE. Ĉiamaniere ni restas kune per la devizo de la sama ideo.

En Afriko, Esperanto povis kunigi diversajn kaj multajn homojn el disaj partoj de landoj. Nia tasko estas grava, ni devas labori por la amikeco, por la paco en la mondo. Instruistoj de Esperanto estas kolonoj por atingi la rezultojn de nia laboro. Kuraĝon al la instruistoj, kuraĝon ankaŭ al la lernantoj.

En la nuna mondo de la teknologia revolucio, ni esperantistoj devas lerni la novajn informajn kaj komunikajn teknologiojn, faciligajn rimedojn por la komunikado, al la malferma edukado, por la kundivido de la scio, kie ĉiuj homoj estas vokitaj al la partopreno al la sumo de la scio.

Vivu esperanto, vivu la paco en la mondo.

Gilbert-Ndihekubwayo.

Burundo

Karaj gesamideanoj,

*Kunlaborante, kunlaborante trans kulturoj kaj lingvoj vi sukcesos
KUNE.*

*Esperinde vi trovos la taŭgajn, pageblajn metodojn por plene ekuzi
la, novajn eblojn komuniki internacie.*

Kaj en via granda kontinento kaj en la mondo.

Certe mi pretas laŭ miaj ebloj asisti pri tio de fore.

Por nun, mi deziras al vi ĉiuj Fruktonon Konferencon.

Vivu Universala Esperanta Asocio

Vivu la Afrika Komisiono de UEA.

Vivu Senegala Esperanto-Asocio.

Piet COPPENS

Nederlando kunlaboreme en Esperantujo : Piet Coppens

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegalo

Al la Oka afrika kongreso!

*Varmajn salutojn de vintre malvarma Gotenburgo, Svedio! Ni
deziras al vi bonan kongreson, kiu donos al la mondon novajn
ideojn pri la evoluo de Esperanto kaj al pli paca estonteco!*

La Esperanto-Societo de Gotenburgo

Siv Burell

El la gotenburga e-societo

Alessandra Madella

Mi multe gratulas la afrikajn samideanojn por la okazigo de 8-a Afrika Kongreso de Esperanto. Mi ĝojas, ke ĝi jam estas tre signifoplena ankaŭ de la vidpunkto de instruado kaj lernado, ĉar senglaj samideanoj jam dum kelkaj monatoj serioze sin pretigis por ĝi ankaŭ tiufanke. Sukceson al vi kaj bonvolu daŭrigi la bonan laboron!

Elkorajn Salutojn el Italio.

Angel Marquillos Lopez

Estas granda honoro kiel prezidanto de Hispana Esperanta Federacio, saluti la plej gravan eventon ĉi-jare okazanta en Afriko, kie burĝonas la estonto de Esperanto kaj ekfloras brilaj homoj, kiuj organizas kongresojn kaj renkontiĝojn laŭlonge de la kontinento kun granda sukceso, kaj jen la pruvo pri mia aserto. Mi kore deziras sukcesan kaj fruktodonan kongreson, kiu certe vigligos la organizadon de la Universala evento al kiu ĉeestos homoj el la tuta mondo, ĉar Afriko kiel la plej juna kontinento en la mondo estas ankaŭ la koro de Esperantujo. Dankon al ĉiuj. En la distanco mi partoprenas kaj mi sentas vin ĉiujn.

AEF al 8a. AKE

El la mezo de Eŭropo salutas vin la Aŭstria Esperanto-Federacio. Estu via kongreso plena de interesaj kaj informriĉaj kunvenoj. Estu ĝi bonetosa por ĉiuj partoprenantoj.

26-30 de decembro 2022

La Aŭstria Esperanto-Federacio : Alfred Heiligenbrunner

Saluton! okaze de via kongreso mi sendas al vi kelkajn vortojn: Varmajn salutojn el Gdansk en Pollando. Salutas vin malgranda klubo Toronto. Ni bondeziras al vi plensukcesan kongreson kaj multe da ĝojo de amikaj renkontiĝoj

Dan Maxwell

MEMORAĴOJ PRI LA 1-A AFRIKA KONGRESO DE ESPERANTO

Saluton al ĉiuj partoprenantoj de la 8-a Afrika-kongreso de Esperanto.

Mi partoprenis la 1-an tian kongreson en Togolando en la fino de 1990. Venis entute ses personoj el Eŭropo. Mi bedaŭrinde ne plu memoras la plimulton de la nomoj. Ili inkluzivis sinjorinojn Sally Philips el Britio, kaj Bettina(?) el Germanio. Ankaŭ venis s-ro Andrzej Grzebowski el Polando, unu el Norvegio, kaj unu el Germanio, pri kies mortoj mi intertempe legis. Krom ili estis mi, Dan Maxwell, usonano tiam vivanta en Nederlando, kaj unu juna sinjoro el Usono, tiam vivanta ie en Afriko. Ankaŭ Hans Bakker en Nederlando, kiu dum multaj jaroj gvidis la tutan afrikan movadon, intertempe mortis.

UEA akiris la biletojn por unu sama flugo el Bruselo por tiuj el ni kiuj vivis en la eŭropa kontinento. Sally PHILIPS venis aparte. La alia usonano jam vivis en

Afriko, kaj mi ne scias, kiamaniere li alvenis en Togolandon.

Partoprenis ankaŭ eble 60 afrikaj esperantistoj. Ankaŭ de ili mi ne memoras la nomojn. La plimulto el ili estis studentoj en loka liceo. Kelkaj aliaj estis iliaj instruistoj kaj samtempe gvidis la kongreson. Ili inkludis GBEGLO, Koffi, A-FANT-CHAO-BIAKOU Yao, kaj ATTIOGBE-AGBEMADON. Eĉ aliaj estis el aliaj afrikaj landoj: Ghanao, Ebura Bordo, Benino kaj Niĝerio.

Ŝajnas al mi ke ni alvenis per buso de la flughaveno apud la ĉefurbo Lome' al la kongresurbo Notse. Tie renkontis nin la kasisto de la Togolanda Esperanto-asocio en la flughaveno kaj aranĝis taksiojn por ni ĉiuj al la kongresejo kaj poste al nia antaŭe elektita hotelo. Dum la vespero kelkaj el ni kune promenis en la urbo. La plimulto de la personoj, kiujn ni vidis, estis virinoj, kiuj portis vazojn sur la kapo. Pri la enhavo de la vazoj mi nenion scias, sed mi supozas ke tia portado estis kaj verŝajne ankoraŭ estas grava parto de la ĉiutaga vivo en multaj regionoj de Afriko.

La programo de la kongreso inkluzivis (1) diskuton pri religiaj sintenoj kaj vivkonceptoj kaj (2) kulturvesperoj kun multa afrika kantado kaj dancado, dum kiuj videblis buntaj afrikaj kostumoj.

Post la kongreso okazis dutaga vizito al Benino kaj tiam sestaga vizito al Ebura Bordo. En ĉiu el tiuj landoj, same kiel en Notse, gvidis nin lokaj esperantistoj, unue al la elektita hotelo kaj poste dum la esplorado. En ambaŭ landoj ni faris ekskurson. En Benino ni estis kune en kanusimilaj boatoj kun loka esperantista ĉiĉerono TCHIKPE Privas. Sur la akvo en alia boato renkontis nin knabo de eble 10 jaroj, kiu volis vendi al ni fiŝojn. Ni ne multe interesiĝis pri tio, sed volis scii, kial li ne estas en lernejo. Nia ĉiĉerono transdonis tiun demandon per loka lingvo, kaj la knabo respondis, ke liaj gepatroj ne havas sufiĉe da mono por pagi la koston de lernado en lernejo.

Du tagojn poste ni alvenis per aviadilo en Ebura Bordo. Dum la restado tie gastigis nin per tagmangxo Giles WALLEZ, franco tiam vivanta tie, kaj SEKA Hyacinthe. Ofte akompanis nin Antoine KOUASSI-KOUABLAN, kiu kapable tradukis inter Esperanto kaj la franca. Dum ekskurso ni vizitis grandan maŭzoleon iam konstruitan por la tiama prezidanto Félix Houphouët-Boigny post lia morto, kio okazis en 1993. Mi demandas min, kiom da lernejoj eblintus financi per la mono elspezita por tiu maŭzoleo. La progreso de iu ajn lando dependas de lernado fare de la amasoj pli ol de supozata postmorta vivo de unu homo.

Mi deziras al ĉiuj kongresanoj interesan kongreson kaj restadon en Senegalo.

Korajn salutojn al 8-a Afrika Kongreso el fora kaj neĝoplana Litovio!

Oni diras, ke la 19-a jarcento estis jarcento de la franca lingvo kaj diplomatio, la 20-a - de la angla lingvo kaj komerco. Do, la 21-a eble estos jarcento de Esperanto, de paca kaj amika kunvivo?

Ni ne perdu esperon kaj kunlaboru por Esperanto!

Ĝojan kuneston, sukcesan kaj fruktodonan kongreson!

Vida Kulikauskienė

Prezidantino de Panevėžis Esperanto-klubo "Revo"

Estraranino de Litovia Esperanto Asocio

La nomo de la Hungaria Esperanto Asocio mi salutas ĉiujn partoprenantojn de la 8-a Afrika Kongreso en Senegalo inter la 26a kaj 30a de Decembro. Afriko estas por ni Esperantistoj kontinento de espero kaj rezervo por multoblige la nombron de Esperantistoj sur la Tero, Vi havas grandajn taskojn - akompanu vian Kongreson kaj vivon ĝojo, feliĉo, amo, sano kaj sukceso.

Kun respekto, amike István Szabolcs Komitatano A

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegalo

Kongresaj aktivaĵoj

Ĉiuj programeroj okazos en la kongresa hejmo

Dimanco, la 25-an de decembro 2022			
Tempo	Programo	Respondeculo	Loko
6:00-12:00	Alveno de partoprenantoj kaj registriĝo	LKK kaj AK	Ekstere
Lundo, la 26-an de decembro 2022			
7:30-9:30	Kunsido de AK kaj LKK	LKK kaj AK	Salono A
9:30-12:00	AMO seminario	Jeremie	Salono B
12:00-13:30	Tagmanĝo	Ndeye&Moussa	Manĝejo
13:45-15:45	Malagasa movado	Lydie	Salono A
13:45-15:45	La telefono kiel enspeza ilo	Patrick	Salono B
16:00-18:00	AMO seminario	Jeremie	Salono A
16:00-18:00	paroliga kurso por progresantoj	Ivanov	Salono B
18:00-21:00	Interkona vespero kaj vespermaĝo	Ndeye &, AK,	Ekstere
Mardo, la 27-an de decembro 2022			
Memtrejniĝo			
6:00-7:30	Matenmanĝo	Ndeye&Moussa	Manĝejo
8:00-11:00	Malfermaj ceremonioj:	Loka aŭtoritato	
	Bonveniga vorto de la Prezidanto de LKK	Assane Faye	
	Muziko de Joel Muhire pri la kongreso	Teknistoj	
	Vortoparolado de la Kunordiganto de la Afrika Komisiono de UEA	Patrick	Granda salono
	Muziko	Teknikistoj	
	Vortoparolado de la estrarano de UEA	Francois LO JACOMO	
	Skeĉo/muziko	LKK	
	Vortoparolado de la Estrarano de UEA pri Afriko	Jeremie	
	- Laŭtleĝado de mesaĝoj adresitaj al la kongreso		
	Salutoj de landaj/regionaj reprezentantoj	LKK	
	Vortoparolado de la Urbestro aŭ lia Reprezentanto kun oficiala malfermo	LKK	
	Esperanta himno	Teknikistoj	
	Memefotiĝo	Patrick	Ekstere
11:15-13:15	Kunsido de la estraranoj de UEA kun AK-anoj	Jeremie	Ekstere

Kongresaj programoj

11:15-13:15	lingva politiko, lingva diverseco en iu certa regiono (Kaŭkazio, ekzemple).	Ivanov	Salono A
13:15-14:15	Tagmanĝo	Ndeye&Moussa	Manĝejo
14:20-15:20	Unesko	Francois LO JACOMO	Granda Salono
15:30-18:00	Lingva festivalo	Miora kaj Jeremie	Saloj A Granda salono kaj ekster
18:00-19:30	Kongresa temo	Miora	Salono A
19:30-20:30	Vespermanĝo	Ndeye&Moussa	Manĝejo
Merkredo, la 28-an de decembro 2022			
6:00-7:00	Trejniĝo/sporto	Lydie	Grundo
7:30 – 08:30	Matenmanĝo	Ndeye&Moussa	
8:30 – 12:00	Ekskursoj al	Assane Faye	
8:30 – 10:30	AMO seminario	Organizanto	Salono A
8:30 – 10:00	maskoj kaj la laboro de mua patei Rudiger Sachs en Afriko	Martina Sachs-Bockelmann	Salono B
10:30-12:30	Strukturo de la movado: UEA, ILEI, TEJO	Jeremie	Salono A
10:30-12:30	Psikologio de Misinformoj kaj miskoprenoj :Kiel protekti vin kaj altigi interkomprenon kaj pacan kunlaboron	Rakoen	Salono B
13:30-14:30	Tagmanĝo	Ndeye&Moussa	
15:00-18:00	AMO seminario	Jeremie	Salono A
15:00-16:00	Esperanto movado en Senegalo	Ismaila Ndione	Salono B
16:00-17:00	Esperanto movado en Malio		Salono B
17:00-18:00	Esperanto movado en Gvineo		Salono B
18:30-19:30	ludoj	Miora	ekster
19:30-20:30	Vespermanĝo	Ndeye&Moussa	
20:30-	Ne formala diskuto, babilado		Salono A, B kaj ekster
Ĵaŭdo, la 29-an de decembro 2022			
6:00-7:30	Memtrejniĝo	Lydie	Grundo en la centro
7:30-8:30	Matenmanĝo	Ndeye&Moussa	
8:30 – 12:30	AMO Seminario	Jeremie	Salono A
8:30-10:30	Paroliga diskuto	Ivanov	Salono B
10:30-12:30	Bona varbado	Jeremie	Salono B
13:00-14:00	Tagmanĝo	Ndeye&Moussa	Manĝejo
15:00-17:00	Regionaj organizoj kaj aktivula maturigejo	Kasati	Salono A
15:00-17:00	Esperanto movado en Burundo	Patrick	Salono B
17:15-19:15	AMO seminario	Jeremie	Salono A
17:15-17:15	paroliga diskuto	Ivanov	Salono B

Kongresaj programoj

17:15-19:15	Paroliga diskuto	Ivanov	Salono B
19:30-20:30	Vespermanĝo	Ndeye&Moussa	
20:30-	Kunsidoj, interkonatiĝoj, babilado....	Organizantoj	

Vendredo, la 30-an de decembro 2022

6:00-7:30	Trejnado		
7:30-8:30	Matenmanĝo	Ndeye&Moussa	
8:30-10:30	AMO Seminario	Jeremie	Salono A
8:30-10:30	Instruado per la reto en Afriko	Kasati	Granda Salono
11h:00-13:00	Kiel Plenkreskuloj kaj junuloj povas efike kunlabori por la progresigi movadon	Lydie	Granda salono
13:00-14:00	Preparo de kongresa rezolucio	AK	Salono A
15:00-16:00	Ekiro al la futbala tereno	Organizantoj	
16:00-18:00	Futbala ludo	Lydie kaj LKK	
20:00-22:00	Organizado de eventoj kaj babilado por plibonigi lingvan kabablon	Francesco	
22:15-23:30	Oficiala fermo	AK kaj LKK	

Wolofa lingvo

Wolof estas lingvo de Senegalio, Maŭritanio, kaj Gambio, kaj la gepatra lingvo de la Wolof-popolo. Kiel la najbaraj lingvoj Serer kaj Fula, ĝi apartenas al la senegamba branĉo de la Niĝer-Kongo lingva familio. Male al la plej multaj aliaj lingvoj de la Niĝeria-Kongo-familio, Wolof ne estas tona lingvo.

Wolof estas la plej vaste parolata lingvo en Senegalio, parolata denaske fare de la Wolof-popolo (40% de la popolo) sed ankaŭ de la plej multaj aliaj senegaloj kiel dua lingvo. Wolof-dialektoj varias geografie kaj inter kamparaj kaj urbaj areoj. La ĉefdialekto de Dakaro, ekzemple, estas urba miksaĵo de Wolof, franca, kaj araba.

Wolof estas la norma literumo kaj ankaŭ povas rilati al la Wolof-etneco aŭ kulturo. Variaĵoj inkludas la pli malnovan francan Ouolof, Jollof, Jolof, Gambian Wolof, ktp., kiu nun tipe rilatas aŭ al la Jolof Imperio aŭ al jollof-rizo, ofta okcidentafrika rizplado. Nun-arkaikaj formoj inkludas Volof kaj Olof.

La angla supozeble adoptis kelkajn volafajn pruntvortojn, kiel banano, tra la hispana aŭ la portugala, [5] kaj nyam en pluraj karibaj anglaj kreoloj kun la signifo "manĝi" (komparu Seychellois Creole nyanmnyanm, ankaŭ kun la signifo "manĝi").

La kompleta alfabeto estas A, B, C, D, E, Ė, F, G, H, I, J, K, L, M, N, Ñ, Ñ, O, P, Q, R, S, T, U, W, X, Y. La literoj V kaj Z ne estas inkluzivitaj en la volofa.

Ciferoj Kardinalaj nombroj

La Wolof cifersistemo baziĝas sur la nombroj "5" kaj "10". Ĝi estas ege regula en formado, komparebla al la ĉina. Ekzemplo: benn "unu", juróom "kvin", juróom-benn "ses" (laŭvorte, "kvin-unu"), fukk "dek", fukk ak juróom benn "dekses" (laŭlitere, "dek kaj kvin unu"), ñent-fukk "kvardek" (laŭvorte, "kvar-dek"). Alternative, "tridek" estas fanweer, kio estas proksimume la nombro da tagoj en luna monato (laŭlitere "adoranto" estas tago kaj "weer" estas luno.)

0	tus / neen / zéro [French] / sero / dara ["nothing"]
1	benn
2	ñaar / yaar
3	ñett / ñatt / yett / yatt
4	ñeent / ñenent
5	juróom
6	juróom-benn
7	juróom-ñaar
8	juróom-ñett
9	juróom-ñeent
10	fukk
11	fukk ak benn
12	fukk ak ñaar
13	fukk ak ñett
14	fukk ak ñeent
15	fukk ak juróom
16	fukk ak juróom-benn
17	fukk ak juróom-ñaar
18	fukk ak juróom-ñett

19	fukk ak juróom-ñeent
20	ñaar-fukk
26	ñaar-fukk ak juróom-benn
30	ñett-fukk / fanweer
40	ñeent-fukk
50	juróom-fukk
60	juróom-benn-fukk
66	juróom-benn-fukk ak juróom-benn
70	juróom-ñaar-fukk
80	juróom-ñett-fukk
90	juróom-ñeent-fukk
100	téemээр
101	téemээр ak benn
106	téemээр ak juróom-benn
110	téemээр ak fukk
200	ñaari téemээр
300	ñetti téemээр
400	ñeenti téemээр

EVEA LINGVO : Nomoj kaj la misterio de la vorto "Eto"

Koufionou Koffitche

Eveo apartenas al la kvalingva grupo de la granda familio niĝer-afrika niĝerkongo. Ĝi estas parolata de pli ol 7,5 milionoj da homoj, en Togolando, en la Sudoriento de Ganao kaj en Benino de kelkaj etnoj. Eveo estas verkita ekde 1848 de Germanaj lingvitikistoj; la Eveo hodiaŭ estas konsiderinda. En la pasinteco, la evea lingvo ne estis skribita kaj la naskiĝatestilo ne ankoraŭ ekzistas, do por ĉiam memori la daton de la infanoj, la evea popolo nomas ilin laŭ la tago de la nasko. Ni ankaŭ parolos pri La vorto "eto" kiu estas grava kaj kompleksa en Eveo. Ni detale spertos tion dum tiu prelego

TAGOJ DE LA SEMAJNO

Tagoj en Eveo : ni povas aldoni la finaĵo ĵ « gbe » alo ĉiuj tagoj.

Dzoḡa = Lundo.

Bladḡa = Mardo

Kuḡa = Merkredo

Yaoḡa = ĵa ĵ ŭdonauo

Fiḡa = Vendredo

Memleḡa = Sabato

Kosiḡa = Dimanĉo

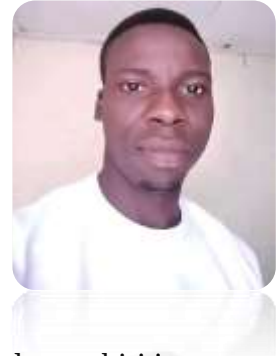
LA MISTERIO DE LAVORTO "ETO"

La Vorto « eto » estas tre kompleksa kaj ĉiam kiam oni aŭdas ĝin, ni faras atenton por eviti konfuzon. Signifoj de la vorto « eto » kaj ĝiaj variantoj

- Eto = orelo EG : Eto le asi nye = Mi havas orelon
- Eto = Monto Me le to dzi yim = Mi iras al la monto
- Eto = Bopatro
- Eto nye ameson fε to = la Bopatro estas la patro de iu edzo/ino
- E to = Li eliras
- E tó = li havas muskolojn
- Etò = Mortero
- Me le fufu tom le etò me = Mí pilas fufuon en la mortero
- Etò = Bufalo Me kpo tò le ave me = Mi vidas bufalon en la arbaro
- Eto = riviero
- Eto sra to nonye fe agble me = La riviero trapasas la kampo de mia patrino.
- -Eto (to nye) Patro (mia Patro)
- E to(Etonam) = Li respondas (Li respondas min)

La lingvo Eveo estas riĉa kaj facila, sed Esperanto estas pli facila Esperanto.

Espoir Kasati Ngoma

KIEL ORGANIZI LA KLUBON?

Niaj kluboj nepre devas esti laŭleĝaj kaj bone organizitaj, tio signifas ke la kluboj devas akiri juran personecon. Por tion efektiviĝi kelkaj aferoj estas havendaj, interalie:

- STATUTO: ĉi tiu dokumento prezentas al lokaj aŭtoritatoj la detale klarigitajn celojn de la klubo. " La klubo estu hibrida, celu kaj la Esperantan kaj la neesperantistan sociojn por utili al ambaŭ socioj.
- LAŬLEĜIGO DE LA STATUTO: por aperti al sekura aktivado, laŭleĝigita statuto estas la sola ŝlosilo, kio konatigas la klubon kun loka registaro. Tio faciligos kunlaboron inter nia klubo kun aliaj laŭleĝaj strukturaĵoj, des pli ke ebligis aktivado senizolite, varbi partnerojn de diversaj tavoloj sociaj.
- LOKALO: la klubo devas havi fiksitan ejon, kie konstante okazos ĉiuj aktivecoj. Povas esti grundo aĉetita de iu esperantista organizaĵo aŭ individuo aŭ povas esti luata lernejo aŭ domo.
- KURSOJ ESTU PAGATAJ: Ja malfacilas pagi homojn por lerni esperanton, sed tio eblas per jena propono: devigi lernantojn aĉeti lerno-librojn, tio igos ilin senti la respondecon pri tio, kion ili faras kaj instigos al ĝisfina lernado.
- DIPLOMO: Laŭnivele, indas kŝ ĉiu lernanto trapasu ekzamenon kaj akiri sian diplomon laŭrezulte. Plurfoje forestas ĉeestaj ekzamenoj, sed mi proponas, ke ILEI povus rajtigi lokajn instruantojn traekzameni la lernantojn, jen la propono: ILEI povas sendi la demandaron al la instruanto, tiu lasta donos okazigos ilin kaj sendos la rezultojn al ilei. Pri parolaj demandaroj, dume estu filmataj ĉiu lernanto kaj la videojn de ĉiuj estu sendataj al ilei por aljuĝo.
- INSTR- kaj LERN-MATERIALOJ: Estu disponeblaj la materialoj por instruisto kaj por lernantoj. Dum kurso ĉiu rajtu je po unu lernolibro kaj unu poŝvortaro, post la kurso ĉiu redonu krom siajn proprajn librojn
- LINGVO-NIVELOJ: Ĉiu lingvogradoj estu lerneblaj por bona progreso de lernadoj.

Por naski intereson ĉe neesperantista publiko, en la klubejo povas okaziĝi kelkaj studoj ekzemple pri la bazo informadiko interalie: Windows, PowerPoint, Publisher, Excel, Access, Internet, ktp. Nu, se iu volas studi informadikon, tiu povas ĝui rabaton de la konsto eĉ duonpagon por ĉiu programo se tiu akceptas lerni esperanton. Tio postulas ke en la esperanta klubo estu almenaŭ kvar komputiloj, printiloj, tabloj, tabuloj kaj seĝoj por ĉiuj studoj.

Aime-Patrick Manirakiza

Aime Patrick MANIRAKIZA Burandano kaj patro kun du infanoj. En [2014](#) Li diplomiĝis en Universitato pri komputilado. Li loĝas en Buĵumburo kaj Li laboras en la internacia komputila organizo kiel datumisto. Li esperantiĝis en [2005](#), kaj post kvar jaroj, en [2009](#) Li malfermis sian unuan esperanton klubon ‘Lago Stelo’. En [2011](#) Li akiris sian unuan atestilon/diplomo de ILEI/UEA, meza nivelo. En [2017](#) Li partoprenis la unuan IJKn en Afriko, en Togolando en la sama jaro li iĝis vickomisiito de TEJO pri landa agado en Afriko.

En [2018](#) Li estis elektita kiel Prezidanto de la nacia landa asocio de Esperanto en Burundo ‘ANEB’. En [2019](#) Li estis membro de la loka komitato dum la 7a AKE en Burundo. En [2019](#), de aprilo ĝis decembro, Li partoprenis Retan trejandon organizitan de [edukado.net](#) kaj en [2020](#) Li sukcesis recevi la internacian diplomon pri metodiko kaj gramatiko. Li partoprenis en diversaj retaj eventoj, inkluzive VEKI.

LINGVA FESTIVALO

26-30 de decembro 2022
Tieso, Senegalo

Tujifunze Kiswahili : Ni Lenu la svahilan

Mireille Grosjean

- Urĝas nove skribi ĉiujn lernolibrojn pri Historio, same en Afriko kiel en Okcidento.
- Prezento kaj analizo de triangula komerco, koloniado kaj aliaj perfortoj
- Nova rigardo tra tiuj faktoj al akirota sinestimo por Afrikanoj kaj bezono pri cerbolavado por Okcidentanoj
- Strukturo de la Esperanto-Movado kaj fokuso al ILEI

SEMINARIO DE MIREJO

- Duhora seminario pri:
- Kiel atingi efikan kaj harmonian kunlaboron en teamo ?

LINGVA FESTIVALO

- Publika evento trihora, kiu per rondirado de loko al loko, de lingvo al lingvo, ebligas al la partoprenantoj kaj al la lokanoj de Tieso malkovri la lingvojn de la ne senegalaj kongresanoj. En kunlaboro kun la parolantoj de «ekzotaj» lingvoj, tio estas aliaj lingvoj, ne la franca kaj ne la volofa.

John Emmanuel Magesa.

KONGRESUMI SUB LA TAGMENTO DE AFRIKO

Dum la 8-a Afrika Kongreso de Esperanto, (AKE) mi prezentos pri la temo
KONGRESUMI SUB LA TAGMENTO DE AFRIKO
Rendevuo do ĉe la kongreso!

Mi naskiĝis la 8a de Marto [1989](#) en Tanzanio. Mi esperantiĝis en [1995](#) kiam mi estis infano, nun Progresanto, fondinto de Kaigara Esperanto Klubo kaj Muleba Esperanto Centro kiu okupiĝas pri edukado, agrikulturo, Sano, turismo. Mi estas Prezidanto de Junuraloj esperantistaj de Tanzania Organizo (JETO), Prezidanto de Orientaj Afrikaj Junuraloj Organizo, Sekretario de Esperanta Asocio de Tanzanio

ORGANIZADO DE EVENTOJ KAJ BABILADO POR PLIBONIGI LINGVAN KABABLON

Francesco Maurelli

Ekskurso al

Goreo Roza Lago

Lac Rose (kun la signifo Rozkolora Lago) situas norde de la Cap Vert duoninsulo de Senegalo, proksimume 30 kilometrojn (18 mejlojn) nordoriente de la ĉefurbo, Dakaro en nordokcidenta Afriko. Ĝi estas nomita pro siaj rozkoloraj akvoj kaŭzitaj de Dunaliellaj salinaj algoj kaj estas konata pro sia alta salenhavo, ĝis 40% en kelkaj lokoj.

Ĉu vi povas naĝi en roza lago?

Naĝado devas fari dum vizitado de Lac Rose, ĉar oni flosas facile kiel ili farus en la Morta Maro, kaj estas fakte sekure fari tion ĉar la algoj estas sendanĝeraj al homoj. Oni povas tamen zorgi pri la malutilaj efikoj al la haŭto, pro la alta salograndado en la akvo.

Kial Roza Lago en Senegalo estas rozkolora?

La rozkolora nuanco venas de unuĉelaj organismoj - algoj nomataj Dunaliella salina. Verdaj mikroalgoj kreas grandan kvanton da beta-karoteno por sorbi la sunlumon, kiu, kombinita kun la alta magnezia klorida koncentriĝo de la lago, kreas la rozkoloran pigmentaĵon.

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegalo

Ekskurso al

Rezervejo de Bandia kaj Somone (apudmare)

BANDIA RESERVO

Neforgesebla ekskurso dum via restado en Senegalo en la rezervejo Bandia, kie vi povas renkonti ĉiujn grandajn mamulojn de Afriko en 3 500 ha de grandioza naturo: gigantaj baobaboj, dornaj arbustoj, kapricaj lianoj...

La privata rezervo de Bandia konsistigas malgrandan juvelon de ekologia sukceso per la surpriza regenerado de sia flaŭro kaj la reenkonduko de grandaj afrikaj mamuloj, foje malaperintaj dum jarcentoj, sub demografia premo kaj ŝtelĉasado. Ĝi situas 65 kilometrojn for de Dakaro kaj 15 kilometrojn de Saly-Portudal (marborda feriejo sur la "malgranda marbordo") sur la ĉefŝoseo (N°1) irante al Ambour kaj Casamance.

Plej multaj bestoj lasas sin alproksimiĝi (racie!): fotistoj festas! vi rajtos deĉevaliĝi, inkluzive de proksime observi rinoceron kaŝitan de la densejoj; aliflanke, estas pli bone resti en la veturilo en ĉeesto de masklaj strutoj (nigra kaj blanka plumaro) volonte agresemaj, precipe dum la sulko.

REZERVEJO DE SOMONE

Somone, ofte nomita La Somone, nomita laŭ malgranda loka rivero, estas loko situanta ĉe la Petite-Côte, 77 km sude de Dakaro.

AFRIKAJ KONGRESOJ DE ESPERANTO

1-a

kongreso:

Notse **Togolando**: 27/12/1990 -

2/1/1991

2-a

kongreso:

Kotonuo **Benino**: 28 -

31/12/1991

3-a

kongreso:

Winneba **Ganao**: 23/12/1994 -

2/1/1995

26-30 de decembro 2022

4-a

kongreso:

Arusha Moshi **Tanzanio**: 26/12/1995 -

3/1/1996

5-a

kongreso:

Kotonuo **Benino**: 29/12/2013 -

04/01/2014

6-a
kongreso:
Bunda, **Tanzanio**: 24-

31.12.2016

7-a
kongreso:
Buĵumburo, **Burundo**: 21-

27.12.2019

8-a
kongreso:
Tieso, **Senegalo**:
26-30.2022

Listo de aliĝintoj el 14 landoj

N°	Persona nomo	Familia nomo	Lando
1	S-ro Assane	Faye	Senegalo
2	S-ro Adjévi	Adjé	Togolando
3	S-ro Mulele	Mbassa	Tanzanio
4	S-ro Jérémie	Sabiyumva	Burundo
5	S-ro Aimé Patrick	Manirakiza	Burundo
6	S-ro Lafi Charles	Diatta	Senegalo
7	S-ro I.S. Elisée	By'elongo	Sudafriko
8	S-ro Stefan	MacGill	Hungario
9	S-ino Thiaba	Faye	Senegalo
10	S-ino Mioranantenaina L.V.	Rasoharinaivo	Madagaskaro
11	S-ro Kasati Espoir	Ngoma	DR Kongo
12	S-ro John	Magessa	Tanzanio
13	S-ro Alpha Ahmed	Diallo	Gvineo
14	S-ro Drissa Flayoro	Diakite	Malio
15	S-ro José Carlos	Araujo	Brazilo
16	S-ro Kouassi Antoine	Kouablan	Ebura Bordo

17	S-ino Daniela	Power	Usono
18	S-ino Donavine	Nimpagaritse	Burundo
19	S-ro Joshua Nzige	Boniphace	Tanzanio
20	S-ro Mbamoussa	Keita	Malio
21	S-ro Serge	Kessou	Benino
22	S-ro Koffitche	Koufionou	Togolando
23	S-ro Richard	Niherewenimana	Burundo
24	S-ro Nestor Zamenhof	Haragakiza	Burundo
25	S-ro Didier	Janot	Francio
26	S-ro Gilbert	Ndihokubwayo	Burundo
27	S-ro Hassan	Ntahonsigaye	Burundo
28	S-ro Antoine	Gomis	Senegalo
29	S-ro Richard	Nkunzimana	Burundo
30	S-ro Octavie	Niyuhire	Burundo
31	S-ino Thiaba	Faye	Senegalo
32	S-ro Ismaila	Ndione	Senegalo
33	S-ro Babacar	Faye	Senegalo
34	S-ro Arona	Sangare	Senegalo

35	S-ino Penda	Ndiaye	Senegalo
36	S-ro Moussa	Thiaw	Senegalo
37	S-ino Ngone	Toure	Senegalo
38	S-ino Ndeye	Aminata Camara	Senegalo
39	S-ro Saliou	Diene	Senegalo
40	S-ro Birane	Dieng	Senegalo
41	S-ro Amadou	Sow	Senegalo
42	S-ro Siny	Diene	Senegalo
43	S-ro Kossi	Woudji	Senegalo
44	S-ino Fatou	Faye	Senegalo
45	S-ro Ibrahima	Aw	Senegalo
46	S-ro Abdoulaye	Faye	Pollando
47	S-ro El hadji Omar	Ba	Senegalo
48	S-ro Aboubakary	Soumaré	Senegalo
49	S-ro Thierno	Ba	Senegalo
50	S-ro Matar	Fall	Senegalo
51	S-ro Gueye	Abdou	Senegalo
52	S-ino Fary	Niang	Senegalo

53	S-ro Amara	Kourouma	Senegalo
54	S-ro Mamadou	Kante	Senegalo
55	S-ino Ramatoulaye	Faye	Senegalo
56	S-ro Amadamba	Diongue	Senegalo
57	S-ro Gormack	Dione	Senegalo
58	S-ro Ousmane	Diol	Senegalo
59	S-ino Khadidiatou	Cisse	Senegalo
60	S-ro Cheikh tidiane	Sow	Senegalo
61	S-ro Diaw Cheikh	Ahmadou Bamba	Senegalo
62	S-ro Cedrick	Irakoze	Kenjo
63	S-ro Gilbert	Simiyu	Kenjo
64	S-ro Elysée	Ndayishimiye	Burundo
65	S-ro Paul Katuju	Kusaya	Tanzanio
66	S-ro Costantine	Mashauri	Tanzanio
67	S-ro Deus	Bihigi	Tanzanio
68	S-ro Moresson	Feïdangai	Centra Afriko
69	S-ro Kamango Alphonse	Waseka	DR Kongo
70	S-ino Djofina	Mungosy	DR Kongo

Listo de aliĝintoj

71	S-ro Pamphile	Bahati	Burundo
72	S-ro Abraham	Korir	Kenjo
73	S-ro Mana	Namutema Brinson	DR Kongo
74	S-ro Twalibu	Bikirantanganwa	Burundo
75	S-ino Ada Florence	Iracadukunda	Burundo
76	S-ino Hope Espero	Mboyo	DR Kongo
77	S-ro Maarten	Deprez	Belgio
78	S-ino Maria	Mota Deprez	Belgio
79	S-ino Alexandrine	Omba Tshamena	DR Kongo
80	_____	_____	Germanio
81	_____	_____	Hispanio/Koreio
82	S-ino Buhendwa Charline	Tumusifu	DR Kongo
83	S-ino Brigitte	Mopunzi	DR Kongo
84	S-ino Martina	Sachs-Bockelmann	Germanio
85	S-ino Laetitia	Pelo Kevani	DR Kongo
86	S-ino Martine	Shako	DR Kongo
87	S-ro Vjaĉeslav Slavik	Ivanov	Rusio
88	S-ino Mallely	Martinez	Meksiko

89	S-ino Petra	Severiano	Hispanio
90	S-ro Jon	Eliasson	Islando
91	S-ro Abdoulaye	Diallo	Malio
92	S-ro Dan	Maxwell	Usono
93	S-ro Andreas	Emmerich	Germanio
94	S-ino Mireille	Grosjean	Svislando
95		Fonduso Instigo (subtenaliĝo)	Belgio *
96	S-ino Katlys	Barroso Planas (subtenaliĝo)	Kubo *
97	S-ro Guy	Matte (subtenaliĝo)	Kanado*
98	S-ro Bonne-idée	Malekera	DR Kongo
99	S-ro Ben	Indestege	Belgio
100	S-ino Fatoumata	Tamboura	Malio
101	S-ro Echedey	Jorge Santana	Hispanio
102	S-ro François	Lo Jacomo	Francio
103	S-ino Ranja R.J. Lydie	ZAFINIFOTSY	Madagaskaro
104	S-ro Abdoul Moujib	ABOUBACAR ZAKARI GUIWA	Niĝero
105	S-ro Namutema Brinson	Mana	DR Kongo

106	S-ro David	Roman	Hispanio
107	Rakoen	Maertens	Britio

Tiun ĉi kajeron posedas (via
nomo):.....

.....
.....

Por eventualaj notoj

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegalo

8-a Aŝtira Kongreso de Esperanto

8-1 Afrikako gresu de Esperanto

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegalo

8-a Afrika Kongreso de Esperanto

26-30 de decembro 2022

Tieso, Senegalo

bro 2022

galo

Afrika Komisiono de UEA
Redaktado, enpaĝigo:
Afrika komisiono de UEA 2022